

**ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ОСВІТИ
ХОРТИЦЬКОГО РАЙОНУ**

**ЗАПОРІЗЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І – ІІІ СТУПЕНІВ № 91
ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул. Лахтінська, 6-а, м. Запоріжжя, 69076, тел./факс: (061) 286-26-75, E-mail: scool91@i.ua
Код ЄДРПОУ 20517343

Н А К А З

27.08.2021

№ _____

Про створення безпечного освітнього середовища та упередження жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення у 2021-2022 н.р.

Керуючись законами України «Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року», «Про охорону дитинства» (ст. 10), «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», «Про протидію торгівлі людьми», відповідно до Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658, Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», згідно з рекомендаціями, викладеними у листі Міністерства освіти і науки України від № 1/11-881 від 29.01.2019 «Рекомендацій для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 р. № 2657-VIII», інших нормативно-правових актів з питань охорони дитинства, листа Департаменту освіти і науки ЗОДА від 24.04.2021 №02.1-16/497 «Про здійснення заходів щодо протидії боулінгу (цькування)» з метою організації в закладі освіти дієвої роботи з упередження жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення

Н А К А З У Ю:

1. Затвердити План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у Запорізькій загальноосвітній школі I-III ступенів № 91 Запорізької міської ради Запорізької області у 2021-2022 навчальному році *(Додаток 1)*.
2. Заступнику директора з ВР Біжко І.А.:
 - 2.1. Забезпечити виконання затвердженого Плану заходів;
 - 2.3. Активізувати в загальнодоступному місці інформаційний стенд з переліком служб та організацій, які надають психологічні, юридичні, медичні консультації, практичні поради з будь-яких кризових життєвих ситуацій; роботу «телефону довіри», «скриньки довіри»;
 - 2.4. Проводити моніторинг стану правопорушень серед неповнолітніх учнів закладу освіти;
 - 2.5. Інформувати територіальний відділ освіти про стан роботи з даного напрямку щоквартально до 10 числа.
3. Практичному психологу Карпенко Н.В. ознайомити педагогічний колектив з порядком їхніх дій в разі виявлення фактів жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення (Порядком реагування на випадки булінгу (цькування), Порядком взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, Порядком забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження тощо);
4. Створити постійно діючу комісію з розгляду випадку булінгу (цькування) у складі:
 - Іваницька Т.В., директор школи – голова комісії;
 - Біжко І.А. заступник директора школи з ВР – заступник голови комісії;
 - Карпенко Н.В., практичний психолог – секретар комісії;
 - Зеленська А.Ю., інженер з ОП – член комісії;
 - Гончаров В.Т., вчитель технічної праці – член комісії;
 - голова батьківського врядування школи *(за згодою)*;
 - представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді *(за згодою)*.
5. Затвердити:
 - 5.1. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі *(Додаток 2)*;
 - 5.2. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі *(Додаток 3)*;
 - 5.3. Зразок заяви про випадки булінгу (цькування) *(Додаток 4)*;
 - 5.4. Форму Журналу реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування) *(Додаток 5)*;
 - 5.5. Форму Журналу реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) *(Додаток 6)*.
6. Класним керівникам 1-11 класів:
 - 6.1. Освітній процес в закладі освіти здійснювати із дотриманням права дитини на свободу, особисту недоторканність та захист гідності;
 - 6.2. Дисципліну і порядок у закладі освіти забезпечувати на принципах,

що ґрунтуються на взаємоповазі, справедливості і виключають приниження честі та гідності дитини;

6.3. Забезпечити неухильне дотримання нормативних актів з питань охорони дитинства;

6.4. Забезпечити впровадження системи правовиховної та роз'яснювальної роботи серед учнівської молоді щодо їхніх прав та обов'язків, механізмів захисту від будь-яких форм насильства, проявів дискримінації, булінгу;

6.5. Проводити заходи, спрямовані на виховання у дітей та учнівської молоді поваги до гідності, прав, свобод та законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальної поведінки, толерантності у суспільстві;

6.6. Проводити роз'яснювальну роботу серед батьківської громадськості щодо вимог чинного законодавства в частині збереження фізичного, духовного, психічного здоров'я та захисту прав дітей, недопущення жорстокого поводження з ними;

6.7. При виявленні фактів жорстокого поводження з дітьми або загрози їх вчинення невідкладно вживати необхідних заходів щодо вчасного упередження негативних наслідків;

7. Педагогу організатору Сичевій С.В., практичному психологу Карпенко Н.В. сприяти розвитку учнівського самоврядування, активізувати роботу комісії з дисципліни та порядку, шкільної служби порозуміння тощо.

8. Вчителю інформатики Кучеренко І.В. оприлюднити даний наказ на офіційному сайті закладу.

9. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою .

Директор ЗЗОШ № 91

Тетяна ІВАНИЦЬКА

*Додаток 1 до наказу
від 27.08.2021 №____
по ЗЗОШ № 91*

**План заходів,
спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню)**

по ЗЗОШ № 91 у 2021-2022 н.р.

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний
Нормативно-правове та інформаційне забезпечення попередження насильства та булінгу			
1.	Підготовка наказу «Про запобігання булінгу (цькування) у закладі освіти»	Останній тиждень серпня	Директор
2.	Обговорення правил поведінки в класах	Вересень	Класні керівники, старости класів (1–11 класи)
3.	Організація механізмів звернення та встановлення інформаційної скриньки довіри для повідомлень про випадки булінгу (цькування)	Вересень	Практичний психолог, класні керівники
4.	Створення (або оновлення) розділу про профілактику булінгу (цькування) і розміщення нормативних документів на сайті закладу освіти	Вересень	Відповідальний за роботу сайту школи
5.	Забезпечити активну системну співпрацю з підрозділами ювенальної превенції Національної поліції України, службами у справах дітей, органами опіки і піклування, іншими органами та установами, які забезпечують охорону дитинства,	Постійно	Директор Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)
6.	Підготовка методичних рекомендацій для педагогів: · з вивчення учнівського колективу; · з розпізнавання ознак насильства різних видів щодо дітей	Жовтень	Практичний психолог
7.	Оформлення тематичного стенду	Жовтень	Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)
8.	Підготовка тематичних буклетів за участю старшокласників	Листопад	Практичний психолог, учнівське самоврядування
9.	Перевірка інформаційної доступності правил поведінки та нормативних документів з профілактики булінгу (цькування)	Листопад	Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу

			(цькування)
10.	Інформаційна акція для старшокласників	Грудень	Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)
11.	Виступ на загальношкільних батьківських зборах з профілактики булінгу (цькування) в учнівському колективі	Лютий	Директор Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)
Робота з вчителями та іншими працівниками закладу освіти			
12.	Проведення навчальних семінарів для вчителів щодо запобігання булінгу (цькування) та заходів реагування.	Осінні канікули	Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)
13.	Інструктивні наради з питань профілактики булінгу (цькування) з допоміжним та технічним персоналом	Листопад	Директор Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)
14.	Тренінг для вчителів щодо запобігання булінгу (цькування) у закладі освіти	Зимові канікули	Практичний психолог, соціальний педагог
15.	Співбесіда з класними керівниками за результатами діагностики класного колективу	За результатами кожної чверті	Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування) Практичний психолог, соціальний педагог
16.	Консультування класних керівників психологом, соціальним педагогом з проблемних ситуацій.	Впродовж навчального року	Практичний психолог, соціальний педагог
Робота з учнями			

17.	Проведення тренінгів для старшокласників з розвитку навичок спілкування та мирного вирішення конфліктів	Впродовж року	Психолог
18.	Імітаційна гра для молодших школярів (1-4-й класи) «Якщо тебе ображають»	Жовтень	Класні керівники
19.	Тиждень толерантності	Листопад	Психолог Класні керівники
20.	Імітаційна гра для учнів середніх і старших класів «Розкажи про насильство»	Грудень	Класні керівники
21.	Конкурс плакатів проти насильства	Березень	Педагоги-організатори
Робота з батьками			
22.	Тематичні онлайн- батьківські збори	Жовтень	Директор
23.	Підготовка пам'ятки для батьків про порядок реагування та способи повідомлення про випадки булінгу (цькування) щодо дітей, заходи захисту та надання допомоги дітям	Жовтень	Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)
24.	Проведення консультацій психолога з питань взаємин батьків з дітьми	Впродовж року	Психолог, класні керівники
Моніторинг освітнього середовища закладу освіти			
25.	Самооцінка закладу освіти за показниками безпеки, комфортності, інклюзивності	2 рази на рік	Адміністрація школи, колектив закладу
26.	Анонімне анкетування учнів 5-11-го класів про випадки булінгу (цькування) у школі	Грудень	Психолог
27.	Діагностика стосунків у закладі освіти. Анкетування учнів та вчителів.	Лютий	Психолог, соціальний педагог
28.	Аналіз інформації за протоколами комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти	Щомісяця	Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)
29.	Підготовка звіту про виконання заходів про виконання плану заходів з запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти	Травень-червень	Уповноважена особа з питань запобігання та протидії булінгу (цькування)

Додаток 2 до наказу
від 27.08.2021 №____
По ЗЗОШ № 91

ПОРЯДОК
подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв
про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти

Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)».
2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування).
3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники та педагогічні працівники закладу та інші особи.
4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Здобувачі освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти керівнику закладу.

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

3. Заяви, що надійшли на електронну пошту закладу отримує секретар друкарка, яка зобов'язана терміново повідомити керівника закладу та відповідальну особу.

4. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності – особисто керівник закладу або його заступник.

5. Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування).

6. Форма та примірний зміст Заяви оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

7. Датою подання заяв є дата їх прийняття.

8. Розгляд Заяв здійснює керівник закладу з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа

1. Відповідальною особою призначається працівник закладу освіти з числа педагогічних працівників.

2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація Заяв, повідомлення керівника закладу.

3. Відповідальна особа призначається наказом керівника закладу.

4. Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду Заяви керівник закладу видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

3. Для прийняття рішення за результатами розслідування керівник закладу створює комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) та скликає засідання.

4. Комісія створюється наказом керівника закладу.

5. До складу комісії можуть входити педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, керівник закладу та інші заінтересовані особи.

6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

7. Якщо Комісія визначила що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то керівник закладу освіти зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.

8. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що керівник закладу освіти має повідомити постраждалого.

9. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

10. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

11. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Терміни подання та розгляду Заяв

1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.

2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.

3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

4. За результатами розслідування протягом 1 робочих дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше чим через 3 робочих дні після створення Комісії.

5. Керівник закладу зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

ПОРЯДОК
реагування на випадки булінгу (цькування)
по ЗЗОШ № 91 на 2021-2022н.р.

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в ЗЗОШ № 91.

2. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях: кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;

потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування); спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);

сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України "Про освіту", "Про соціальні послуги", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні".

3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в закладі освіти, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- невірноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;
- різка зміна звичної для дитини поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти з посиленням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);

- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

4. До булінгу (цькування) в закладі освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру; словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи; будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток; будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів; інші правопорушення насильницького характеру.

5. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в закладах освіти (далі - суб'єкти реагування) є:

- служба освітнього омбудсмена;
 - служби у справах дітей;
 - центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
 - органи місцевого самоврядування;
- керівники та інші працівники закладів освіти;
- засновник (засновники) закладів освіти або уповноважений ним (ними) орган;
 - територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

6. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, затвердженим центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

7. Педагогічні (науково-педагогічні) та інші працівники закладу освіти у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;
- повідомити керівника закладу освіти та принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

II. Подання заяв або повідомлень про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти

1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

У закладі освіти заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає директор закладу.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Керівник закладу освіти у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);
- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;
- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення

- соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;
- скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

III. Склад комісії, права та обов'язки її членів

1. Склад комісії затверджує наказом керівник закладу освіти.
Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

2. Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії.
Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів.

До складу комісії входять педагогічні (науково-педагогічні) працівники, у тому числі практичний психолог та соціальний педагог (за наявності) закладу освіти, представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

3. Головою комісії є директор школи.

Голова комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду.

Голова комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії. У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник голови комісії.

У разі відсутності голови комісії та заступника голови комісії обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією за поданням її секретаря.

У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається за поданням голови комісії або заступника голови комісії.

4. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

5. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

6. Член комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;

- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;
- брати участь у голосуванні.

IV. Порядок роботи комісії

1. Метою діяльності комісії є припинення випадку булінгу (цькування) в закладі освіти; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування); з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

2. Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України "Про інформацію", "Про захист персональних даних".

3. До завдань комісії належать:

збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога та соціального педагога (за наявності) закладу освіти; відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви; розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому

числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;
- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);
- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;
- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

4. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

5. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

6. Секретар комісії не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання комісії, повідомляє членів комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

7. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

8. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком до цього Порядку, що оформлюється наказом керівника закладу освіти.

9. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;

подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

10. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

11. Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в закладі освіти та виконання нею своїх завдань не має

перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником закладу освіти.

V. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) в закладі освіти

1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

2. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти ґрунтується на принципах:

- недискримінації за будь-якими ознаками;
- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- партнерства та підтримки між педагогічним (науково-педагогічним) колективом закладу освіти і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти;
- особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;
- гендерної рівності;
- участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів закладу освіти.

3. Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти є:

- створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;
- визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в закладі освіти;
- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування);
- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;
- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

4. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти (далі - План).

Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в закладі освіти.

Заплановані заходи повинні:

- спрямовуватись на задоволення потреб окремого закладу освіти у створенні безпечного освітнього середовища;
- мати вимірювані показники ефективності;
- залучати всіх учасників освітнього процесу.

План розробляється до початку навчального року. Протягом навчального року керівник закладу освіти забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін.

Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

5. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, належать заходи щодо:

- організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереженням за місцями загального користування тощо);
- організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу;
- контролю за використанням засобів електронних комунікацій малолітніми чи неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:
- розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;
- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;
- здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;
- відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті;
- здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;
- здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;
- здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо;
- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;

- створення в закладі освіти культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

(Найменування закладу освіти)

" ____ " _____ 20__ р. Час ____ год ____ хв

Підстава: _____
(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

III. Ухвалили рішення про²
потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах

(опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання)
заходи для усунення причин булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)
заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)
рекомендації для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих
рекомендацій)
рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих
рекомендацій)

Голова комісії
Секретар

¹ Розділ II доповнюється окремими сторінками.

² Розділ III доповнюється окремими сторінками.

По 330Ш № 91

який(-а) проживає за адресою

(контактный телефон)

ЗАЯВА

у (на) _____, а саме:

 $(\partial a m a,$

час)

(*micçe*)

(перерахувати види образ, цювань, які були застосовані).

(розгорнутий виклад фактів щодо виявлених випадків булінгу (цькування))

[illegible]

Прошу допомогти у вирішенні даної ситуації, що склалася.

(дата)

(ПІБ)

(підпис)

Додаток 5 до наказу
Від 27.08.2021 № ____
По ЗЗОШ № 91

ЖУРНАЛ

реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування)

№ з/п	Дата прийняття заяви	Прізвище, ім'я, по батькові заявника (здобувач освіти, батьки, законні представники, педагогічний працівник, інші особи)	Контактна інформація заявника (адреса проживання, телефон)	Короткий зміст заяви	Прізвище, ім'я, по батькові та посада особи, яка прийняла заяву

Додаток 6 до наказу
Від 27.08.2021 № ____
По ЗЗОШ № 91

ЖУРНАЛ

реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

№ з/п	Дата засідання комісії	Номер рішення	Рішення та рекомендації комісії	Прізвище, ініціали та посада членів	Підписи членів комісії
-------	------------------------	---------------	---------------------------------	-------------------------------------	------------------------

				комісії	

З наказом від 27.08.2021 № _____ «Про створення безпечного освітнього середовища та упередження жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення у 2021-2022 н.р.»,

ОЗНАЙОМЛЕНІ:

Педагогічні працівники:

	ПІБ	Дата	Підпис
1.	Беляєва Т.І.		
2.	Біжко І.А.		
3.	Бобир О.Б.		
4.	Войтенко Ю.Л.		
5.	Гончаров В.Т.		
6.	Горбачова О.О.		
7.	Григор'єва Л.В.		
8.	Гриценко Г.І.		
9.	Гужва С.Ф.		
10.	Десятерик Я.С.		
11.	Єгорова Н.А.		
12.	Желтоухова С.І.		
13.	Заліпська О.І.		
14.	Земляк В.І.		
15.	Зінченко В.Ю.		
16.	Зонюк Ю.Ю.		
17.	Іваницька Ю.В.		
18.	Карпенко Н.В.		
19.	Кіріченко С.В.		
20.	Кобецька К.П.		
21.	Корнєєва Н.В.		
22.	Короленко О.О.		

23.	Краснолуцька Я.С.		
24.	Кустова О.М.		
25.	Кучеренко І.В.		
26.	Лагода В.В.		
27.	Литвяк Т.Л.		
28.	Лобанова В.С.		
29.	Мельниченко О.О.		
30.	Меркулова А.Е.		
31.	Москівець М.О.		
32.	Писарева Н.П.		
33.	Плавшуда Л.М.		
34.	Рибакова Г.М.		
35.	Рогова М.В.		
36.	Сидоренко О.М.		
37.	Симоненко Т.В.		
38.	Сичева С.В.		
39.	Тімченко Ю.В.		
40.	Хмара Т.М.		
41.	Чечко А.І.		
42.	Чечунін В.Д.		
43.	Шевченко О.Г.		
44.	Шуміхіна О.В.		
45.	Юзчук В.А.		
46.	Яскевич Д.М.		